

De drijvende bijl

1. Inleiding	2
Elia en Elisa	3
De rivier de Jordaan	12

van de steel af. Het is misschien goed dat het zo is. Ik hoop dat, als u ooit nog eens met het bijltje hakt, u dan daaraan denkt. Zo gaat het met bijlen, je verliest ze! Als vandaag de dag archeologen de oorsprong van de mens nazoeken, dan heb ik er altijd zo'n schik in, want onvermijdelijk vinden ze ...bijlen! De werktuigen van de mens die hij moest achterlaten (een beeld van de dood). In de grond gezonken, gevallen en steeds verder weggezakt. Het is de Heer Die het boven laat drijven. Die nieuwe kracht geeft uit de wateren van de Jordaan. Ik weet niet of het meteen roestvrij staal was, dat vermeldt het verhaal niet, maar ik hoop dat het beeld duidelijk genoeg is.

2 Koningen 6: 7

7 En hij zeide: Neem het tot u op. Toen stak hij zijn hand (zijn "vijf", eveneens een beeld van Gods genade) uit, en nam het.

Dat is alles wat wij hoeven te doen als gelovigen, als wij onze kracht willen terugvinden. Er is maar één bron van kracht, één kracht die de oude schepping voortbracht. Een kracht die God gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt en gezet heeft aan Zijn rechterhand, ver boven alle macht en kracht en heerschappij, en alle naam die genaamd wordt. (éfeze 1 : 19-22) Niet alleen in deze tegenwoordige eeuw, maar ook in de toekomstige eeuw. Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen en Hij heeft Hem aan ons, de Gemeente, gegeven tot Hoofd boven alle dingen. Dat is Efeze 1. Die kracht ontvangen wij terug uit het water van de Jordaan, uit de wateren van de dood. Ik hoop dat u beseft dat de doop een afbeelding is van dezelfde wateren. Wateren die zullen wijken, wateren die uitbeelden dat de mens zijn eigen kracht aflegt, opgeeft. Wateren die wéér zullen wijken om nieuw leven voort te brengen. Leven, tot stand gekomen door het water zelf, door het Woord van God. Water van de Jordaan dat neerstroomt naar de Dode Zee. Zó kijken wij mensen er tegenaan. Een Dode Zee waarin geen leven is, zeggen wij dan, maar het is wel het enige water waarin een mens niet verdrinkt en zijn leven behoudt.

Elia en Elisa

Elia - de eerste - was immers de man die vervolgd werd. Die geen rust had en steeds moest vluchten tot over de Jordaan, tot over de beek Krith, of zelfs tot aan Sidon toe. Een man die op de vlucht was vanwege de vervolging die hem, als gelovige, ten deel viel en die bij die gelegenheden tekenen en wonderen deed. Wonderen met een betekenis. Daarna krijgen we te maken met zijn opvolger Elisa, van wie geschreven staat dat hij welgeteld precies tweemaal zoveel wonderen deed als Elia. Bij Elia waren het er acht en bij Elisa zelfs zestien. Dat komt overeen met de wens van Elisa dat twee delen van de geest van Elia op hem zouden vallen. (2 Koningen 2: 9) Zijn wens werd kennelijk ook vervuld. Bovendien merken we bij Elisa op dat hij niet vervolgd werd. Integendeel, hij kon in alle rust thuis wonen.

Er is een eigenaardig groot verschil tussen Elia en Elisa. Het komt tot uitdrukking in datgene, wat er tussenin zit. De overgang van Elia naar Elisa vindt plaats op dezelfde plek waar dit wonder van de drijvende bijl gebeurt. De plaats waar dit gebeurt, is bij Gilgal aan de Jordaan. Dat is precies de plaats waar de geest van Elia overging op Elisa. Het is bovendien de plaats die nog veel vaker een rol speelt in de Schrift, maar onder alle omstandigheden heeft het dezelfde betekenis. Het moet duidelijk zijn dat Elia en Elisa beiden een beeld zijn van de Here Jezus. De naam Elia betekent zoveel als: "mijn God is Jehova", en Elisa betekent: "mijn God is redding", zodat het begin van hun naam met elkaar overeenkomt. Als het eind van hun twee namen aan elkaar worden gezet, "Jehova" (is) "redding", ontstaat de naam: Jehoshua, Jozua, of gewoon in het Grieks "Jezus", namelijk "Jehova is redding". Elia is een beeld van de Here Jezus in Zijn vernedering, verdrukking en Zijn lijden, namelijk van Zijn eerste komst, waarbij Hij vervolgd werd en waarbij Hij geschiedenissen van Elia aanhaalt. Die van de vrouw uit Sarfath bij Sidon (1 Koningen 17 : 9 v.v.) evenals de geschiedenis van Naaman. (2 Koningen 5) Hij wijst er op dat het buitenlanders waren die indertijd door deze profeten gezegend werden, waarna Elisa een beeld is van de opgewekte Christus in Zijn verheerlijking en al wat daarmee samenhangt.

1. Inleiding

2 Koningen 6: 1-7*

- 1 En de kinderen der profeten zeiden tot Elisa: Zie nu, de plaats, waar wij wonen voor uw aangezicht, is voor ons te eng.
- 2 Laat ons toch tot aan de Jordaan gaan, en elk van daar een timmerhout halen, dat wij ons daar een plaats maken, om er te wonen. En hij zeide: Gaat heen.
- 3 En er zeide een: Het believe u toch te gaan met uw knechten. En hij zeide: Ik zal gaan.
- 4 Zo ging hij met hen. Als zij nu aan de Jordaan gekomen waren, hieuwen zij hout af.
- 5 En het geschiedde, als een het timmerhout velde, dat het ijzer in het water viel; en hij riep, en zeide: Ach, mijn heer, want het was geleend.
- 6 En de man Gods zeide: Waar is het gevallen? En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een hout af, en wierp het daarhenen, en deed het ijzer boven zwemmen.
- 7 En hij zeide: Neem het tot u op. Toen stak hij zijn hand uit, en nam het,

Het is een opmerkelijke geschiedenis, die drijvende bijl. Een bijl drijft gewoonlijk niet. Hier gebeurt wel iets dergelijks. Deze geschiedenis hoort thuis in de reeks van tekenen die gedaan werden door Elia en Elisa. U weet waarschijnlijk dat deze twee mannen, met hun nogal overeenkomstige namen, in het Oude Testament optraden in de tijden van de koningen. Zij waren de eerste profeten onder Israël. Zij openden namelijk de rij van profeten waarvan de geschiedenissen in de Bijbel zijn opgetekend. Het opmerkelijke daarbij is, en ik zeg het even kort ter inleiding, dat alleen deze beide profeten zelf, gezien hun positie, al een teken waren. Dus niet alleen dat ze tekenen deden, maar dat ze zélf ook tekenen waren. Het meest opmerkelijke daarbij is het grote verschil tussen Elia en Elisa.

2

Bijbelstudie - De drijvende bijl

Deze geschiedenissen hebben allemaal precies dezelfde betekenis. Waar het om gaat is dat een oude schepping, een nieuwe schepping wordt. Dat een oude schepping zijn eind vindt in de dood, of zo u wilt in de wateren van de Jordaan, maar ik had ook kunnen zeggen: in de wateren van de zondvloed of in de wateren van de doop. Uiteraard allemaal overdrachtelijk. Het gaat er om dat die oude schepping zijn eind vindt in het water, waarna uit dat water het nieuwe leven, het leven van de nieuwe schepping, tot stand komt. Dat hele proces wordt in de Bijbel "wedergeboorte" genoemd. Het is een proces waarbij een nieuwe schepping voortkomt uit een oude schepping, op dezelfde wijze als Elisa uit Elia voortkwam. Dat proces van wedergeboorte hangt direct samen met de dood en opstanding van de Here Jezus. Het is dus duidelijk dat Elia spreekt over de omwandeling van de Here Jezus hier op aarde, in Zijn lijden, gevolgd door Zijn dood en Zijn opstanding. Elisa is daarmee het beeld van de opgewekte Christus, van de wonderen en de zegeningen die door Hem ons deel worden. Dat is de volgorde van de gebeurtenissen.

De dood en opstanding van de Here Jezus, kortom de wedergeboorte van de Here Jezus, hangt samen met de overgang van het Oude Verbond naar het Nieuwe Verbond. Het Oude Verbond is immers het verbond der wet, dat via Mozes aan Israël werd gegeven en wat zijn eind vindt - volgens Romeinen 7 - in de dood en opstanding van de Here Jezus Christus. Het Oude Verbond is vervuld! Dat is niet een waarheid die alleen wij, dispensationalisten, graag naar voren brengen. Het is een waarheid die zelfs bij verbondstheologen bekend is. De oude bedeling werd vervuld in de dood en opstanding van Christus, waarna een nieuwe bedeling tot stand kwam. Deze term - een nieuwe bedeling - is, zeker in de protestantse wereld, wel degelijk bekend. Een Nieuw Verbond namelijk, dat in werking trad ter vervanging van het Oude Verbond, en dat bewerkstelligt door de opstanding van Christus. Over dat principe van de overgang van een oude naar een nieuwe schepping, van een Oud Verbond naar een Nieuw Verbond, de overgang van lijden tot heerlijkheid, daarover spreken al deze geschiedenissen. Daarom ook deze geschiedenis van de drijvende bijl. Dat blijkt ook wel, want er staat namelijk in 2Koningen 6:

4

Bijbelstudie - De drijvende bijl

*Tenzij anders vermeld, komen de aangehaalde Bijbelteksten uit de Statenvertaling.

Het is de doop voor de hele schepping, dat Woord van God en het is een "kracht Gods tot zaligheid voor een ieder die gelooft". (Romeinen 1: 16) En daarom Gods weg met Christus, Gods weg met de mens, Gods weg met Israël, Gods weg met de volkeren, Gods weg met de schepping. Uitgebeeld in de simpele handeling van de doop. De enige reden dat iemand zich zou laten dopen is dat hij daarmee onderschrijft dat hij Gods weg met een gevallen wereld aanvaardt. De enige Bijbelse manier om via een daad Gods genade te accepteren is niet die van handopsteken, maar is die van de doop in het water. Een doop waarbij men samen afdaalt in het water, omdat men geacht wordt af te dalen in de dood, samen met Christus, om vervolgens daaruit op te staan. Niet in eigen kracht; men moet er zich uit laten tillen. Men moet het laten doen, zoals men zich met God laat verzoenen, zegt 2Korinthe 5. Dat kan ook niet anders, want als men zijn eigen kracht verloren heeft, kan men alleen nog maar iets laten doen. Het enige wat je kunt laten doen is verzoening tot stand brengen door het werk dat Christus volbracht heeft.

Ik hoop dat u begrijpt dat de doop niet een simpel ritueel is, waarbij mensen toetreden tot het christendom, of waarbij mensen toetreden tot de plaatselijke gemeente en daarbij bepaalde rechten en plichten op zich nemen. De doop is de uitbeelding voor het opgeven van de oude mens. De raad die ik elke gelovige dan ook moet geven, ik zeg het heel voorzichtig, is: probeer daarna niets met eigen middelen. Leen niet daarna ergens anders weer een bijl, hak niet weer met hetzelfde bijltje, maar leef in de kracht Gods! De kracht Gods, die een mens tilt uit deze tegenwoordige boze eeuw en hem een plaats geeft in Christus, in de hemel. Een plaats waar hij gezegend is met elke geestelijke zegening (éfeze 1: 3), waarbij hij, in Christus, meer dan overwinnaar is (Romeinen 8: 37) in de eerste plaats over de dood!

Amen

Bijbelstudie - De drijvende bijl

27

2 Koningen 6: 6b, 7a

6b En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een hout af, en wierp het daarhenen, en deed het ijzer boven zwemmen.

7a En hij zeide: Neem het tot u op.

Er was niets wat deze man hoefde te doen. Het enige wat hij moest doen was naar de man Gods gaan en hem vertellen dat hij overgeleverd was aan genade, waarna hij gewoon de opdracht krijgt: "pak het maar". Er is ook niets wat wij hoeven te doen, anders dan naar de Man Gods te gaan. Ik weet niet van welke kerk de man lid was, maar misschien heeft hij wel gezegd: "ja, maar zo gemakkelijk gaat dat niet!" Zo gemakkelijk ging dat wél en dat is niet toevallig natuurlijk. Het ging gemakkelijk waar het de kant van de mens betrof. Anderzijds niet, omdat wat hier wordt uitgebeeld, het resultaat is van het verzoeningswerk van de Here Jezus Christus. Dat was niet gemakkelijk en als u denkt dat dat wél zo was, dan hebt u daar nog niets van begrepen. Dan hebt u niets begrepen van de weg die de Here Jezus gegaan is. Door het lijden, door de allerdiepste vernedering, door de dood zelf heen. Maar omdat Hij die weg voor ons is gegaan, is het voor ons zo gemakkelijk. Wat van ons verwacht wordt, is simpelweg: neem het tot u, neem het aan!

Het is ondoenlijk, maar ik ben geneigd elke keer te eindigen met al die Schriftplaatsen, die vele Schriftplaatsen in de Bijbel, die spreken over het feit dat een mens niet door werken wordt gerechtvaardigd, maar door geloof alleen. Niet diegene die werkt wordt gerechtvaardigd, maar diegene die het Woord van God accepteert. Diegene, die de zaligmakende genade Gods accepteert. Diegene die gewoon neemt wat God in genade biedt. Als u dan zegt dat u zwak bent - dat u uw kracht, uw bijl - verloren hebt, dan zeg ik u: dat gaat zo met bijlen. Hebt u wel eens met dat bijltje gehakt, dat bedoel ik nu letterlijk. Hebt u wel eens met een bijltje gehakt? Ik wel en dat gaat altijd fout! Een gekneusde pols en een gekneusde bijl, want dat ding gaat onvermijdelijk van de steel. Op wat voor manier dan ook. Als hij er niet vanzelf afschiet, dan blijft hij in het hout zitten en wil je hem eruit lostrekken dan gaat hij alsnog

Bijbelstudie - De drijvende bijl

25

Als het fout gaat dan valt het altijd, en meestal naar beneden. Ik geloof dat het nuttig is dat wij, als gelovigen, of als wij die gelovigen willen worden, ons ook bewust zijn van de pláats waar het fout is gegaan. Dat is het belangrijkste, want dan ben je inderdaad zover dat je genade aanpakt van Degene, Die die genade ook daadwerkelijk aanbiedt. Het is erg nuttig om goed te beseffen waar het fout is gegaan, opdat we vervolgens daarvoor zouden waken. Dat we zouden weten waar onze zwakheid ligt, wat de fout is die gemaakt wordt en we de plaats kunnen aanwijzen. De plaats waar het fout ging is die plaats waar de mens afwijkt van het Woord van God. Of laten we zeggen: waar de mens afwijkt van God Zelf, wat uiteraard hetzelfde is. Waar de mens in eigen kracht gaat, en niet weet waar hij mee bezig is, en bovendien zijn bijl niet controleert, daar gaat het fout. In Prediker 10 staat het zó:

Prediker 10: 9, 10

9 Wie stenen wegdraagt, zal smart daardoor lijden; wie hout klieft, zal daardoor in gevaar zijn.

10 Indien hij het ijzer heeft stomp gemaakt, en hij slijpt de snede niet, dan moet hij meerder kracht te werk stellen; maar de wijsheid is een uitnemende zaak, om iets recht te maken.

Wat wij geacht worden te doen, is ons te beroepen op de man Gods. Elisa heet hier ineens "de man Gods". Eerlijk gezegd: ik ken maar één Man Gods, dat is onze Here Jezus Christus. Degene van Wie wij onderwijs hebben ontvangen, Degene Die ons leert. Overigens in alle rust. Hij is Degene Die zegt: "waar gaat het fout, wat kan Ik voor je doen?" Hij is in staat om ons Zijn kracht te geven, onze kracht terug te geven, onze bijl terug te geven bij wijze van spreken. Hoe dan? Wel, Hij doet dat op grond van Zijn eigen dood en opstanding. Op grond van Zijn eigen hout, wat hier dus wordt afgesneden ter illustratie. Het hout van Elisa is het hout van de Here Jezus Zelf. Net zo goed als het kruis dat was, net zo'n balk, volgens de Griekse etymologie. Dat hout werd in het water geworpen en u weet hoe het met hout gaat. Het drijft, het komt boven, het overwint de wateren.

24 **Bijbelstudie - De drijvende bijl**

Dan blijkt nog dat van die bijl, dat ijzer, gezegd wordt: "want het was geleend". Het was niet eens eigendom. Dat het hier vermeld wordt is kennelijk omdat dat belangrijk is. Het was niet eens eigendom, net zo min als de mens zichzelf bezit. Hij bezit niet zichzelf, hij is eigendom. De kracht die hij heeft, is geleende kracht, een kracht waar hij tijdelijk over beschikt en die hij ook weer kwijt zal raken. Onvermijdelijk zal hij die kracht moeten afleggen in het water van het graf, of de doop, maar in elk geval zijn het de wateren van de Jordaan. Er staat: "geleend", en dat is ongetwijfeld een goede vertaling. De andere kant van het verhaal is dat dit woord "geleend" ook betekenen kan: "uitgekozen" of "verkozen". Het is het woord voor "Saul". Saul de verkozene. Degene die ook stierf en zijn koningschap moest overdragen aan zijn zoon, namelijk David. Saul, de man die in eigen kracht met een bijl, een erg botte moet ik zeggen, onderweg was naar Damascus. Maar die hem moest afgeven en de weg terug moest; die wedergeboren moest worden, en een verkorene werd. Zo is het ook met onze kracht, de krachten van de oude mens. God heeft verkozen. God heeft die kracht verkozen, maar dan een kracht die eerst wordt afgelegd en vervolgens "verbeterd" terugontvangen zal worden uit de wateren van de dood. De Schrift zegt:

Lukas 17: 33

33 Zo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zo wie hetzelfde zal verliezen, die zal het in het leven behouden.

Wie zijn levenskracht verliest, zal het behouden. Een ander leven, een leven terug uit het water. Een van de grootste geheimen van het leven van een oprechte gelovige is dat hij weliswaar krachtig is en leeft in de overwinning, maar dat die kracht niet afkomstig is uit zijn oude mens of uit verbetering van die oude mens, maar dat hij die kracht ontvangen heeft, juist omdat hij eerst zijn bijl is kwijtgeraakt, een geleende bijl. Juist omdat hij ongelukken begaan heeft. Juist omdat hij tot de slotsom gekomen is dat hij alles kwijt is en zich gewend heeft tot Elisa, namelijk tot de Here Zelf, Die hem een andere kracht uit de dood teruggeeft. Het gaat om die kracht waarmee God onze Here Jezus Christus uit de dood heeft opgewekt.

22 **Bijbelstudie - De drijvende bijl**

2 Koningen 6: 1

1 En de kinderen der profeten zeiden tot Elisa: Zie nu, de plaats, waar wij wonen voor uw aangezicht, is voor ons te eng.

Hier staat niet "kinderen der profeten", althans niet in de grondtekst. Er staat "zonen der profeten". Dat betekent: "erfgenamen der profeten". Deze mensen zijn erfgenamen om de eenvoudige reden dat ze leerlingen der profeten waren. Dat is een heel gewoon Bijbels woordgebruik. In het Oude Testament bijvoorbeeld staat dat Jubal de vader is van allen die orgelen of harpen bespelen. Jubal is daar de "vader" van, maar niet omdat hij organisten verwekte. Dat begrip "vader" heeft tegelijkertijd de betekenis van een onderwijzer. Iemand die zijn capaciteiten, zijn bezittingen, ook zijn geestelijke bezittingen eventueel doorgeeft aan anderen en zaken als "knowhow" moeten we daartoe rekenen. Het wordt doorgegeven aan leerlingen en "kinderen der profeten" is een uitdrukking voor diegenen die bij de profeten in de leer zijn. Uiteraard om zelf ook profeet te worden. Dat is de gedachtegang en het aardige van deze Bijbeltekst is dat het één van de plaatsen in de Schrift is waaruit blijkt dat een bijbelschool wel degelijk een Bijbelse zaak is. Het eigenaardige is dat ik vroeger geleerd heb dat zo'n school eigenlijk niet Bijbels was, omdat het in de Bijbel niet zou voorkomen. Dat is een misverstand, want ik weet er minstens vier. Drie in de dagen van Elia en Elisa. Eén daarvan is degene waar het hier om gaat, de bijbelschool van Gilgal. Dan worden er nog een paar genoemd in 2 Koningen 2.

2 Koningen 2: 3a

3a Toen gingen de zonen der profeten, die te Beth-El waren, tot Elisa uit,

Hier staat het nu goed vertaald: "zonen der profeten". Daar komen de leerlingen of althans een gedeelte daarvan - een delegatie - van de bijbelschool van Bethel met een verzoek naar Elisa. Waarna vervolgens gesproken wordt over nog een andere bijbelschool waar ze waar-

Bijbelstudie - De drijvende bijl **5**

"Eng" wil zeggen dat het te smal, te nauw was. Het was te klein geworden door groei. Dat verwacht je misschien niet van een bijbelschool, maar dat komt soms voor. Hier in ieder geval wel; de plaats werd te klein. Het gaat bij dit gedeelte om diegenen die geïnteresseerd zijn in het Woord van God en daarom bij een profeet, iemand die geacht wordt er verstand van te hebben, in de leer gaan. Ze laten zich onderwijzen. Ze zitten voor zijn aangezicht, zo staat in 2 Koningen 4. Precies zoals later iemand als Paulus zat te luisteren aan de voeten van Gamaliël. Te luisteren naar wat er gezegd wordt, naar wat er overgeleverd wordt. Wij zijn het niet meer zo gewend, maar één van de meest voor de hand liggende en bruikbare methode van het doorgeven van kennis is die van het luisteren en praten. Het stellen van vragen en luisteren naar de antwoorden en opnieuw vragen stellen. Geen strijdvrage of discussie, want dat is de methode om niets te leren, maar een vragen om antwoorden te krijgen. Dat is de methode vanuit de positie van rust, van zowel leraar als leerling, waarbij men in die positie van rust openstond voor onderwijs, met name dan hier in geestelijke zaken.

Opmerkelijk is dat die hele situatie, dat "zitten voor het aangezicht van", waarbij men in rust is en luistert naar het Woord van God, een uitdrukking is voor alle gelovigen; namelijk allen die het Woord van God geaccepteerd hebben en die het geloven als zijnde het Woord van God. Het is nu eenmaal zo dat als iemand zich uitgeeft voor een gelovige we mogen verwachten dat hij ook geïnteresseerd is in dat wat hij gelooft. Dat is misschien een open deur intrappen, maar voor sommigen is dat toch niet duidelijk. Als je een gelovige bent; als je gelooft in het Woord van God, dan zou je erin geïnteresseerd moeten zijn. Deze profetenzonen zijn dat, en zijn daarmee een beeld van allen, die leefden onder het Woord van God, namelijk al diegenen die leefden onder het Oude Verbond, met de wet, de psalmen en profeten. In ieder geval het Oude Testament, voor zover dat dan al gereed was. Men leefde onder dat Woord en die verzameling van gelovigen, deze zonen der profeten, zijn een beeld van allen die leven bij het Woord van de Schrift, want de Schrift is immers profetie. Daarmee zijn ze een aanduiding van diegenen die leven onder het Oude Verbond en van die plaats - het Oude Verbond - wordt gezegd: "die plaats is voor ons te eng". Te smal, te klein, we hebben er geen ruimte in, we zitten hier gevangen, we zitten onder een juk, we kunnen daar niet in blijven. Men wil dan ook

Bijbelstudie - De drijvende bijl **7**

schijnlijk mee verbonden waren, omdat Elia daar ook les gaf. Dat was namelijk in vers 15, waar staat:

2 Koningen 2: 15a

15a Als nu de kinderen der profeten, die tegenover te Jericho waren, hem zagen, zo zeiden zij:

Dus aan de ene kant was er de profetenschool in Bethel en aan de andere kant één in Jericho. Er was bovendien ook nog één in Gilgal. Dat blijkt uit 2 Koningen 4:

2 Koningen 4: 38a

38a Als nu Elisa weder te Gilgal kwam, zo was er honger in dat land, en de zonen der profeten zaten voor zijn aangezicht;

"Zitten" heeft altijd te maken met onderwijs. Hetzij het geven, dan wel het ontvangen van onderwijs. Zelfs wij kennen in het Nederlands nog een "leerstoel". Dat is niet echt een stoel. Een "leerstoel" is overdrachtelijk. Het heeft te maken met de positie van degene die onderwijs geeft. Die heeft een "leerstoel" in een bepaald vak. Dus hier zijn sowieso al drie profetenscholen waaraan Elia en Elisa verbonden zijn. Wanneer er in 2 Koningen 6 gesproken wordt over deze "zonen der profeten" gaat het kennelijk om degenen die in Gilgal zijn, want dat blijkt uit al wat eraan vooraf ging. Laten we zeggen die van de bijbelschool in Gilgal. Zo staat er:

2 Koningen 6: 1

1 En de kinderen der profeten zeiden tot Elisa: Zie nu, de plaats, waar wij wonen voor uw aangezicht, is voor ons te eng.

6

Bijbelstudie - De drijvende bijl

niet uitbreiden of een stukje erbij aanbouwen. Men wil zelfs naar een andere plaats. Men wil naar de Jordaan. Niet alleen om aan bouw materiaal te komen, maar om op diezelfde plek ook een nieuw onderkomen te bouwen. Het zal duidelijk zijn dat de bouw van een nieuw tehuis, op een andere plaats, simpelweg duidt op het totstandkomen van het Nieuwe Verbond, ter vervanging van het Oude. Of, wanneer we het geheel op de schepping van toepassing brengen, om het totstandkomen van een nieuwe schepping. Dat bedoelde ik ook ten aanzien van het Oude Verbond; namelijk dat die plaats te eng, te smal is, dat de mens daar eigenlijk niet in leven kan. Dat geldt net zo goed voor de gehele oude schepping.

Er is een direct verband tussen het Oude Verbond en de oude schepping aan de ene kant en het Nieuwe Verbond en de nieuwe schepping aan de andere kant. Hoe dan ook, de bouw van zo'n nieuw onderkomen is de aanduiding van het totstandkomen van de nieuwe schepping. Alleen de persoon van Elisa zelf al is een aanwijzing dat er een nieuwe schepping totstandkomt. Elisa in plaats van Elia en een nieuwe schepping in plaats van een oude schepping. Een nieuwe huisvesting in plaats van een oude. Een nieuwe bijbelschool, om het woord nog maar eens te gebruiken, in plaats van een oude. En wat zeggen deze mensen? Ze hebben kennelijk goed onderwijs genoten, want ze weten precies waar ze naar toe moeten.

2 Koningen 2: 6: 2

2 Laat ons toch tot aan de Jordaan gaan, en elk van daar een timmerhout halen, dat wij ons daar een plaats maken, om er te wonen. En hij zeide: Gaat heen.

Elisa geeft zijn toestemming: "Gaat heen". Dat is goed, zo moet het. Ga naar de Jordaan en ga daar een timmerhout halen. Er staat "timmerhout", omdat het natuurlijk gaat om een stuk hout waarmee getimmerd, gebouwd, moet worden. Het gaat om een woord dat gewoonlijk vertaald wordt met "balk" en soms met "dak". Het woord dat hier in het meervoud gebruikt wordt is nog sterker en wordt zelfs vertaald met "web". Het is misschien wat verwarrend, want het éne heeft te maken met de bouw van huizen en het andere met een beest, namelijk

8

Bijbelstudie - De drijvende bijl

Éfeze 1: 19, 20

19 En welke de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht,

20 Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt; en heeft Hem gezet tot Zijn rechter *hand* in den hemel;

Er zit nog veel meer aan vast, maar ik hoop dat het principe duidelijk is dat het ongeluk dat hier gebeurt in 2 Koningen 6 laat zien dat het een beeld is van dood en opstanding. De bijl verdwijnt, de kracht is weg en de man doet zijn beklag. Het is eigenaardig, maar er staat in vers 5: "Ach, mijn heer". Als je nieuwsgierig bent zou je kunnen denken: wat betekent nou "ach", en hoe is dat in het Hebreeuws? Dan blijkt er opeens "ahh" te staan. "Ahh" een woord met één "aleph" dat is een één en twee maal een "hee" ofwel twee vijven (tweemaal genade). Dat hele woord "ach" komt verscheidene malen in de Bijbel voor en altijd is het de vertaling van dit woord "ahh". Zou ik "ahh" moeten interpreteren op grond van de samenstelling van het woord, dan zou ik zeggen dat iemand die "ahh" zegt een beroep doet op genade. "Ach" is een verbastering van "ahh", waarbij de "hee" een "chet" is geworden, maar dat komt wel vaker voor. Het "ahh" is het aanroepen van de genade van God -en dat doet hij kennelijk - en zo interpreteert Elisa dat ook. Tot Elisa wordt gezegd: "Ach mijn heer". Eigenlijk zegt hij: "Mijn heer help mij alstublieft. Ik ben aan uw genade overgeleverd. Ik ben iets kwijtgeraakt, wat niet eens van mijzelf was, het was geleend". Het is datzelfde "geleend" dat ook betekent dat het uitverkoren is. God heeft de mens uitverkoren, dat is waar, maar ik moet er bij zeggen: God verkiest slechts gelovigen. God verkiest hen die een beroep doen ofwel aanspraak maken op Zijn genade. Dan is het Elisa die zegt: "Waar is het gebeurd, wat is er verkeerd gegaan, waar zit de fout?"

2 Koningen 6: 6a

6a En de man Gods zeide: Waar is het gevallen?

Bijbelstudie - De drijvende bijl

23

IJzer is hier een beeld van het Romeinse rijk, van wapengeweld. IJzer spreekt over geweld en kracht. Die kracht van de oude mens heeft ertoe geleid dat er een ongeluk gebeurde. Dat ongeluk was inderdaad dat er iemand gedood werd, namelijk de Here Jezus, de Zoon van David. Toen stierf de oude mens, dat is wat er gebeurde.

Als de wet voorziet in een plaats om te vluchten voor de bloedwreker, dan wordt daarmee aangegeven dat er een plaats is waar Israël, ja zelfs de gehele mensheid kan schuilen voor de wraak van de bloedwreker waar de mensheid - en dus ook Israël - veilig is zolang de hogepriester leeft. Dat zegt de wet. Diezelfde wet zegt ook dat als de hogepriester sterft, hij vervangen moet worden. Dat Eliézer Aäron zou moeten opvolgen, enzovoorts. Onder het Nieuwe Verbond kennen wij ook een Hogepriester. Niet naar de ordening van Aäron (wél naar het model van Aäron), maar naar de ordening van Melchizédek. Van Melchizédek wordt in Psalm 110 gezegd:

Psalm 110: 4

4 De Here heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek.

Daarom zijn wij, die gevluht zijn in de vrijstad, namelijk in het huis Gods, in de Gemeente, veilig voor de wraak van de bloedwreker. Niet voor een tijd, maar voor de eeuwigheid, want wij hebben geen tijdelijke, maar een eeuwige Hogepriester. Het zijn allemaal bijzaken, maar ik hoop dat u ziet hoe toch al die dingen bij elkaar horen en één geheel vormen. Die afvliegende bijl veroorzaakte de dood van de Here Jezus en de Here Jezus was Zelf Degene Die bad en zei: "Vader, vergeef het hun, want zij kunnen er ook niets aan doen". Dat zei Hij niet, Hij zei: "Vader, vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen". (Lukas 23: 34) Inderdaad, het gebeurde door onwetendheid! Door ongevoelendheid gebeuren ook zulke ongelukken en hier gebeurt zo'n ongeluk.

Bijbelstudie - De drijvende bijl

21

Matthéüs 3: 10a

10a En ook is alrede de bijl aan den wortel der bomen gelegd;

De bijl wordt daarmee in verband gebracht en dan zijn we weer op dezelfde plek terecht, bij de Jordaan, die daar wijken moet en waarbij wordt aangekondigd dat de bijl aan de wortel van de boom ligt. Dat is een beeld van de oude mens die zou worden afgehouden, afgesneden. Zelfs de boom van Isaï zou worden afgehouden, waarna er slechts een tronk zou overblijven, die overigens weer een rijsje zou voortbrengen, maar dat is natuurlijk een beeld van opstanding uit de dood.

Jesaja 11: 1

1 Want er zal een Rijsje voortkomen uit den afgehouden tronk van Isaï, en een Scheut uit zijn wortelen zal Vrucht voortbrengen.

Ik hoop dat u begrijpt waar het om gaat, namelijk dat de hele procedure van houtkappen en een huis bouwen een beeld is van de totstandkoming van de nieuwe schepping. Als dat gaat gebeuren zijn we terecht gekomen in de geschiedenis van de Here Jezus, want Hij zou die nieuwe schepping tot stand brengen. Daar gebeurt ook dat ongeluk, daar gaat het fout. Door de kracht, door de werking van de oude mens, door de werking van de bijl zou je moeten zeggen, want "ijzer" staat gewoon voor kracht. Het woord "ijzer" betekent zoveel als "kracht". In Daniël 2 wordt het volgende gezegd:

Daniël 2: 40

40 En het vierde koninkrijk zal hard zijn, gelijk ijzer; aangezien het ijzer alles vermaalt en verzwakt; gelijk nu het ijzer, dat zulks alles verbreekt, *alzo* zal het vermalen en verbreken.

20 **Bijbelstudie** - De drijvende bijl

De mantel is een beeld van het uiterlijkheid van de mens; hoe hij zich toont aan de wereld. Het is een beeld van zijn hoedanigheden in de wereld. Kleren maken nu eenmaal de man. De mantel van Elisa blijkt de mantel van Elia te zijn. Hij neemt het uiterlijk van Elia over. Hoewel er een groot verschil is, ook in hun uiterlijk, is de mantel dezelfde. Dan lezen we verder:

2 Koningen 2: 14

14 En hij nam den mantel van Elia, die van hem afgevallen was, en sloeg het water, en zeide: Waar is de Here, de God van Elia? Ja, Dezelve? En hij sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld, en Elisa ging er door.

Ja, heel nauwkeurig roept hij Die naam - de naam van Jehova - aan, want "al wie de naam des Heeren aanroept", zal wedergeboren worden. Voor al wie de naam des Heeren aanroepen zullen de wateren van de Jordaan wijken. Een vrije vertaling dus. Dit is dus de derde keer dat de wateren dáár wijken.

In 2 koningen 6 komen we weer op dezelfde plek terecht. Die plek waar men hout ging kappen om een nieuw onderkomen te bouwen. Een plaats genoemd in verband met Bethel en Gilgal, de doortocht door de Jordaan, enzovoorts.

2 Koningen 6: 5

5 En het geschiedde, als een het timmerhout velde, dat het ijzer in het water viel; en hij riep, en zeide: Ach, mijn heer, want het was geleend.

Alleen het ijzer, het hout blijkbaar niet. Ik denk dat er hier sprake is van een bijl die van de steel vliegt. Dat zal ook wel zo wezen, want zo'n gebeurtenis wordt ook ergens anders in de Bijbel genoemd. In de wet namelijk en het wordt ook in Jozua aangehaald. De wet zegt

18 **Bijbelstudie** - De drijvende bijl

een spin. Dat lijkt verschillend, maar het gaat in principe om hetzelfde, namelijk om huisvesting. Men gaat niet elk een dak halen, maar een balk. De zaak is dat bij deze timmerhouten gedacht moet worden aan balken die zodanig worden opgesteld dat de uiteinden daarvan bij elkaar komen. Zoals wij vroeger meenden een indianentent te moeten bouwen. Allerlei stokken staan daarbij rechtop en de bovineinden zijn bij elkaar gebonden, zoals men tot op vandaag de dag nog steeds op sommige plaatsen in Afrika "rondawels" bouwt. Ronde huizen en een dak met een punt in het midden. Dat zijn allemaal balken die op de muur liggen en naar binnen steken, soms gestut in het midden, maar soms ook niet. Het is een zelfdragende constructie wanneer het goed gemaakt wordt. Precies zoals een spin zijn web maakt. Als het web klaar is zijn het allemaal draden die elkaar in het midden ontmoeten en daarbij onderling verbonden zijn. Nu, zo'n soort dak, daar gaat het over. Hier wordt dan niet meteen het dak bedoeld, maar wordt in de eerste plaats gesproken over die onderdelen van het dak, de balken. De essentie van die balken is dat ze bij elkaar komen, samen één dak vormen en daarmee een huis.

Er is nog iets meer, er staat namelijk: "Laat elk van daar een timmerhout halen". Dat betekent dat elk van deze profetenzonen één zo'n balk organiseert en bijdraagt tot de bouw van dat huis. Dat is heel eenvoudig te herkennen, want het is een variant op wat Petrus zegt over de bouw van een huis. Hij heeft het over hetzelfde huis, het huis van het Nieuwe Verbond namelijk, als hij zegt in 1Petrus 2:

1 Petrus 2: 5a

5a Zo wordt gij ook zelve, als levende stenen, gebouwd *tot* een geestelijk huis,

Dus gelovigen zélf zijn onderdelen van het bouwwerk, stenen, of om dan het beeld hiervan aan te houden, een balk. Eén zo'n balk uit dat dak. We zien dan als zo'n dak klaar is dat al die balken die bij elkaar komen; gemeenschap hebben met elkaar. Of anders gezegd: ze ontmoeten elkaar in het centrum. Die ontmoeting is een aanduiding voor de Gemeente, een eenheid

Bijbelstudie - De drijvende bijl **9**

Er is een onlosmakelijke band ontstaan. Een band die niet verbroken kan worden. Dat is het kenmerk van het Nieuwe Verbond. Daarom gaat Elisa uiteraard mee en dan staat er:

2 Koningen 6: 4

4 Zo ging hij met hen. Als zij nu aan de Jordaan gekomen waren, hieuwen zij hout af.

Ze begonnen dus te kappen met hun bijlen. En zoals er staat: "aan de Jordaan". Nu gaat het erom of wij weten wat er aan de hand is. Deze profetenzonen waren van de school uit Gilgal. Vanuit Gilgal ging men naar de Jordaan, of om het anders te zeggen: vanuit Gilgal ging men wéér naar de Jordaan. Het is één van de kleine profeten die zegt:

Micha 6: 5b

5b *....en wat geschied is van Sittim af tot Gilgal toe, opdat gij de gerechtigheden des HEEREN kent.*

De weg van Sittim naar Gilgal loopt precies door deze plaats, want die weg loopt van Sittim dwars door de Jordaan naar Gilgal. Als je dus van Gilgal naar de Jordaan gaat, ben je zogezegd op de weg terug naar Sittim. Wat ik bedoel is dat deze plaats die hier genoemd wordt een belangrijke rol speelt in de Bijbelse geschiedenis. Het is niet zo erg bekend, maar inmiddels is op die plaats al drie keer het water van de Jordaan geweken opdat gelovigen daardoor zouden trekken. In dat licht bezien is het maar een "klein wonderdje" dat die bijl nog eens een keer gaat drijven op het water. Het zou eerder voor de hand liggen dat de wateren geweken zouden zijn, doordat iemand met zijn jas of staf - of met iets anders - op het water geslagen zou hebben en gewoon naar de bodem gelopen zou zijn om daar die bijl op te halen. Er had daar al wel eens eerder iets op de bodem van de Jordaan gestaan.

Bijbelstudie - De drijvende bijl **11**

uit verscheidenheid. Komend van allerlei richtingen, maar elkaar ontmoetend in het centrum, in feite in Christus. Het gaat hier om die constructie. Elk van die gelovigen hier, elk van deze zonen der profeten, wordt voorgesteld door één zo'n timmerhout, dat hij zelf aandraagt. Dat is dus een uitdrukking van het Nieuwe Verbond. Vandaar ook dat Elisa zegt: dat is goed, doe dat maar.

2 Koningen 6:3

- 3 En er zeide een: Het believe u toch te gaan met uw knechten. En hij zeide: Ik zal gaan.

Het kon ook al haast niet anders, want dat is het kenmerk van het Nieuwe Verbond. De Christus, van Wie Elisa een beeld is, is onlosmakelijk verbonden met de christenen. Van hen wordt gezegd dat zij één zijn in Christus. Met Hem verbonden zijn betekent: de Heer gaat met ons mee, onlosmakelijk. Ik weet wel: onder het Oude Verbond was het ook officieel zo dat de Heer meeinging met Zijn volk. En ook dat Hij in het midden van Zijn volk woonde in Jeruzalem, in de tempel, in het heilige der heiligen, oftewel de ark des verbonds. Of anders gezegd: in de volkkolom, de vuurkolom, in ieder geval in het midden. De Heer woonde in het midden van Zijn volk, maar de tragiek van het Oude Verbond is dat het volk de Heer niet wenste, waardoor de Heer Zich uiteindelijk terugtrok uit dat volk. Hij was er niet meer. De volkkolom verdween, de tempel werd verbrand, Jeruzalem verwoest en de ark des verbonds is verdwenen. Zo is het gegaan. Onder het Nieuwe Verbond woont de Heer blijvend bij ons. Dat is eigenlijk het hoogtepunt uit de Romeinenbrief. Daar staat in Romeinen 8:

Romeinen 8: 38, 39

- 38 Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen,
- 39 Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Here.

10 **Bijbelstudie** - De drijvende bijl

Derivier de Jordaan

Het is goed om even terug te gaan naar Jozua. Zijn naam is al genoemd vanwege de verbinding met de namen van Elia en Elisa.

Jozua 4:19

- 19 Het volk nu was den tiende der eerste maand uit de Jordaan opgeklommen; en zij legerden zich te Gilgal, aan het oosteinde van Jericho.

Het gaat hier om de doortocht van de kinderen Israëls door de Jordaan, na hun veertig jaar van omzwervingen door de woestijn. De laatste kampplaats die men had gehad was die te Sittim, waarbij ook de tabernakel opgezet was en het volk keurig gegroepeerd rondom de tabernakel gekampeerd had. Dat blijkt uit Jozua 3:

Jozua 3:1

- 1 Jozua dan maakte zich des morgens vroeg op, en zij reisden van Sittim, en kwamen tot aan de Jordaan, hij en al de kinderen Israëls; en zij vernachtten aldaar, eer zij overtrokken.

Zij bleven daar tot op de derde dag, want op de derde dag vindt altijd de opstanding plaats. De derde dag is de dag van de opstanding, van wedergeboorte, van de opstanding van Christus natuurlijk. De derde dag is ook de dag van de doortocht door de Schelfzee, veertig jaar eerder. Hier trekt men opnieuw, ook op de derde dag, door de Jordaan, waarbij de ark des verbonds de uitbeelding is van de opgewekte Christus. Die ark des verbonds was gemaakt van sittimhout en overtrokken met goud. Men trok dus uit Sittim met de ark de Jordaan in. De priesters die hem droegen liepen gewoon het water van de Jordaan in, waarna de wateren weken en zij rustten met die ark des verbonds op de bodem van de Jordaan. Tweeduizend

12 **Bijbelstudie** - De drijvende bijl

namelijk: indien iemand naar het bos gaat en hout gaat kappen en de bijl vliegt van de steel en raakt iemand aan het hoofd, zodanig dat hij daardoor gedood wordt, dan is degene die het ongeluk veroorzaakt heeft, dus de dood veroorzaakt heeft door onoplettendheid, gerechtigd om te vluchten naar een vrijstad. Er waren officieel zes vrijsteden in Israël. Daar zou hij veilig zijn voor de wraak van de bloedwreker zolang de hogepriester leeft, zegt de wet. Als hier in 2 Koningen 6 gesproken wordt over het kappen van hout en het losgaan van het ijzer van de bijl, dan kan men niet anders dan deze geschiedenis in verband brengen met dat wat in de wet genoemd wordt. Alleen is er hier geen sprake van iemand die gedood wordt of toch wel? Dat is nog maar de vraag. Als iemand in het water afdaalt is er sprake van dood. Hier zijn er twee die het water ingaan, namelijk de bijl - het ijzer dus - en vervolgens het stuk hout dat door Elisa wordt afgekapt en in het water gegooid.

2 Koningen 6:6

- 6 En de man Gods zeide: Waar is het gevallen? En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een hout af, en wierp het daarhenen, en deed het ijzer boven zwemmen.

Aangezien het hout - dat hier gekapt wordt - een beeld is van de mens als zodanig, is het kappen van hout in principe een beeld van de dood van de mens. Als Elisa hier een stuk hout kapt en het de Jordaan in gooit, dan is dat in de eerste plaats de personificatie van Elisa zelf, maar daarnaast is het een beeld van Christus Die ooit stierf. Waarom? Omdat het ijzer in het water was gevallen. Er was dus toch iemand gedood toen het ijzer van de steel schoot. We zien het volgende beeld: Het kappen van het hout met een bijl heeft te maken met het totstandkomen van een nieuwe woning, namelijk het totstandkomen van een nieuwe schepping. Daarbij zou een ongeluk gebeuren en daarom spreekt de wet erover. Er zou iets fout gaan en als we dan de evangeliën lezen, vinden we in de eerste hoofdstukken vermeld dat er iemand bij de Jordaan is. Iemand doet de wateren van de Jordaan wijken, maar op een andere wijze, want hij gooit er mensen in en wat zegt hij:

Bijbelstudie - De drijvende bijl **19**

opstanding van Christus. De hoedanigheden van Jezus gingen over op de Christus. De hoedanigheden van Hem Die stierf, gingen over naar Degene Die opstond uit de dood. Of anders: Hij Die opstond uit de dood werd de erfgenaam van Degene Die stierf. Elisa werd dan ook de erfgenaam van Elia, en omdat ze dezelfde zijn, één uitbeelding van dezelfde Persoon, zien we dus ook dat het water opnieuw wijkt als Elisa daarna op diezelfde weg terugkeert. De eerste keer wijkt het water als beeld van de dood van de oude mens en daarna wijkt het water als een beeld van de opstanding van de nieuwe mens. Gewoonlijk is het één geheel, maar hier wordt het vanwege het verband en de loop van het gebeuren twee keer apart beschouwd. Elisa vraagt: "Dat toch twee delen van uw geest op mij zijn", want Elisa is nu eenmaal "de tweede". Precies zoals Degene waarvan hij een beeld is, de tweede Adam, de tweede David of tweede Abraham of de tweede schepping. Een nieuwe schepping, namelijk en daarom twee delen; alles gaat dubbel. Er staat vervolgens dat Elia tot hem zegt:

2 Koningen 2:10

- 10 En hij zeide: Gij hebt een harde zaak begeerd; indien gij mij zult zien, als ik van bij u weggenomen worde, het zal u alzo geschieden; doch zo niet, het zal niet geschieden.

Dan komen we terecht bij vers 12: "En Elisa zag het en hij riep: Mijn vader, mijn vader..", want hij wist precies van wie hij erfde. Het gaat er niet om door wie hij verwekt was; hij erfde van Elia en noemt Elia zijn vader. Een heel gewoon Bijbels gebruik van het woord "vader".

2 Koningen 2:12,13

- 12 En Elisa zag het, en hij riep: Mijn vader, mijn vader, wagen Israëls en zijn ruiteren! En hij zag hem niet meer; en hij vatte zijn klederen en scheurde ze in twee stukken.
- 13 Hij hief ook Elia's mantel op, die van hem afgevallen was, en keerde weder en stond aan de oever van de Jordaan.

Bijbelstudie - De drijvende bijl **17**

2 Koningen 2: 1, 2

- 1 Het geschiedde nu, als de Here Elia met een onweder ten hemel opnemen zou, dat Elia met Elisa ging van Gilgal.
- 2 En Elia zeide tot Elisa: Blijf toch hier, want de Here heeft mij naar Beth-El gezonden. Maar Elisa zeide: *Zo waarachtig als de Here leeft en uw ziel leeft ik zal u niet verlaten!* Alzo gingen zij af naar Beth-El.

Hier wordt duidelijk dat Bethel net zo goed een beeld is van het Nieuwe Verbond en de nieuwe schepping, op grond van dood en opstanding. Er staat dat ze vanuit die plaats gingen en bij de Jordaan kwamen. (vers 6) Dan lezen we verder:

2 Koningen 2: 8

- 8 Toen nam Elia zijn mantel, en wond hem samen, en sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld; en zij beiden gingen er door op het droge.

De wateren van de Jordaan weken op dezelfde plek. Men kwam van Gilgal naar de Jordaan en bij de Jordaan week het water weer.

2 Koningen 2: 9

- 9 Het geschiedde nu, als zij overgekomen waren, dat Elia zeide tot Elisa: Begeer wat ik u Het geschiedde nu, als zij overgekomen waren, dat Elia zeide tot Elisa: Begeer wat ik u doen zal, eer ik van bij u weggenomen worde. En Elisa zeide: Dat toch twee delen van uw geest op mij zijn!

Elia is een beeld van de dood van de Here Jezus en Elisa is vervolgens een beeld van de

ellen later passeerde het volk Israël eveneens de Jordaan, klommen op de andere oever en legerden zich daar in Gilgal. Het opvallende is dat we hier te maken hebben met de dood en opstanding van Christus; uitgebeeld in de ark die de Jordaan passeert. Die volgorde is zeer opmerkelijk, omdat we éérst te maken hebben met de dood van de Here Jezus en daarna de doortocht door de Jordaan van het volk. Dat typeert de dood en opstanding van Israël en daarna alsnog de opstanding van Christus. Dat is echter ook de historische volgorde, want ook het jodendom kende in het verleden de dood van Jezus, maar kent pas in de toekomst, als het tot geloof is gekomen, de opgewekte Christus. Ik wil daar nu niet te diep op ingaan, maar het gaat erom dat dit precies dezelfde plaats is: de weg van Sittim naar Gilgal.

Jozua 4: 19

- 19 Het volk nu was den tiende der eerste maand uit de Jordaan opgeklommen; en zij legerden zich te Gilgal, aan het oosteinde van Jericho.

Beide belangrijke plaatsen kwamen we later tegen, want er was een bijbelschool gevestigd. Eén van de eerste plaatsen die werd ingenomen was Jericho. Het ging niet zonder moeite, maar het gebeurde wel. Wat er nog meer gebeurde in Jericho staat in Jozua 5.

Jozua 5: 2, 3, 9

- 2 Te dier tijd sprak de Here tot Jozua: Maak u stenen messen, en besnijd wederom de kinderen Israëls ten tweeden maal.
- 3 Toen maakte zich Jozua stenen messen, en besneed de kinderen Israëls op den heuvel der voorhuiden.
- 9 Verder sprak de Here tot Jozua: Heden heb Ik den smaad van Egypte van ulieden afgewenteld; daarom noemde men den naam dier plaats Gilgal, tot op dezen dag.

Men zegt dan: Gilgal betekent "afwentelen" en dat is waar. Gilgal betekent "draaien", "rollen". Tegelijkertijd heeft het op andere gronden de betekenis van "opnieuw", "voor de tweede maal gestalte aannemen". Net zo goed als Israël hier voor de tweede maal besneden wordt (vers 2), zo betekent Gilgal "voor de tweede maal gestalte krijgen". Het is het gewone Hebreeuwse woord voor "reïncarnatie", want zo vertaalt men het dan, hoewel dat natuurlijk onjuist is. Het betekent namelijk "wedergeboorte". Het is het oudtestamentische woord voor wedergeboorte, want wedergeboorte drukt zich uit als het rollen van een wiel. Het wiel dat één slag maakt, zich omwentelt en opnieuw dezelfde stand aanneemt, maar dan op een andere plaats. Dat het zo is kan ik heel gemakkelijk aantonen, want wedergeboorte is opstanding. Voor de opstanding was het echter nodig dat de steen (dit keer niet een mes, maar een steen) werd afgewenteld van het graf, waarbij verteld werd dat geen mens in staat was om die steen weg te rollen. Dat is raar, want men was wél in staat om die steen er voor te krijgen, maar niet om hem weg te rollen. Waarom niet? Omdat het wegrollen van de steen een uitbeelding is van opstanding en dat is geen mensenwerk! Dat deed God.

Op alle mogelijke manieren wordt hier gesproken over wedergeboorte. Dat is één van de verborgenheden van het Oude Testament. Hoewel verborgen, als je het één keer leert zien, dan staat het er overal zo duidelijk. Het is deze plaats die spreekt over het afwentelen van de smaad en het wedergeboren worden van Israël, want de wijze waarop smaad wordt afgewenteld is die van wedergeboorte. Daarom is het ook hetzelfde woord: wedergeboorte. De doortocht door de Jordaan op zich is uiteraard, zoals iedereen weet, een uitbeelding van dood en opstanding. We spreken dan ook over de "doods-Jordaan en we zingen de negrospiritual: "I'm going to lay down my burden, down by the riverside". "Bij de rivier zal ik mijn lasten neerleggen". Of we zingen: "Roll Jordan roll". "I want to go to heaven when I die" is dan de volgende regel. Laat de Jordaan maar rollen. Ik weet niet of de dichter begrepen heeft wat het betekent: "Roll, Jordan roll". De Jordaan "rolt" volgens deze terminologie. Rollen is "wedergeboorte" en de rivier, de Jordaan, rolt inderdaad. Weet u waar de Jordaan naartoe rolde? Naar de Dode Zee. Nu zal ik u niet adviseren om daar een bijl in te gooien, maar als u daar dan toch eens komt, moet u uzelf er eens in laten vallen. Dan blijkt dat je blijft leven, ook al kun je

niet zwemmen. In die Dode Zee blijft een mens namelijk drijven. Daar heeft Archimédes wat mee te maken, vanwege opwaartse druk. Het soortelijke gewicht van de mens is lager dan dat van dat water en daarom blijft men daar drijven. Het is een merkwaardig verschijnsel dat nergens anders voorkomt. Men begrijpt het ook niet helemaal goed. Er loopt steeds water in de Dode Zee, maar het waterpeil wordt er niet hoger door. Het water loopt er ook niet uit en er is geen andere uitweg. Men zegt: dat komt omdat het water verdampt. Dan denk ik: ja, dat zal wel, maar ik wilde dat ik het nooit geweten had, want die Dode Zee, die wij dood noemen, blijkt in de praktijk leven te zijn.

In het spijsoffer moest zout gedaan worden, lezen we in de Bijbel. Zout is namelijk het beeld van de Geest van God. Zout heeft een conserverende werking, geeft eeuwig leven. Vandaar dat de Schrift over de gelovigen zegt in Matthéüs 5:13: "Gij zijt het zout der aarde". Deze zout-zee is geen dode zee. Ja, van de mens uit bezien is zij dood, maar vanuit de Bijbel, van God uit gezien, is zij levend. De mens drijft daar en ondervindt zo'n grote opwaartse druk, dat hij de zwaartekracht overwint. Dat hij de negatieve werking van de oude schepping overwint. Dat hij niet meer verder valt, maar integendeel leeft en blijft drijven. Daar gaat het om. Hier zijn we echter nog niet bij die zogenaamde Dode Zee, maar zijn we op die plek van de Jordaan waar de wateren moesten wijken om nieuw leven voort te brengen. Daar waar het water moest breken, en dat is dubbelzinnig bedoeld, om leven voort te brengen. Dat gebeurde daar onder Jozua en het principe wordt herhaald in de besnijdenis die plaatsvond. Het wordt herhaald in de naam van de plaats waar zij zich vestigden, "Gilgal". Het wordt herhaald in de procedure van het oprichten van die stenen aan de oever, want ook dát gebeurde daar. Ik had het daarnet over stenen naar aanleiding van Petrus, maar men deed het daar ook. Men maakte daar opgerichte tekens, stenen monumenten, die op zich al een beeld zijn van opstanding. Die dingen spreken over dezelfde zaak... "en de leraar van Israël, Nicodémus, wist het helaas niet". Het was deze plaats waar de zonen der profeten naar toe gingen en de betekenis van die plaats moet bekend geweest zijn bij deze mensen. Als ik nu een paar hoofdstukken terug ga, naar 2Koningen 2, waar nog een plaatsnaam genoemd wordt, dan staat daar: